

Alkoholpolitiska åtgärder kan minska självmord

Både enskilda alkoholpolitiska åtgärder och en restriktiv, nationell alkoholpolitik kan minska självmordstalen, särskilt bland män. Det skriver Xuan och kollegor i en litteraturöversikt från 2016.

Översikten av Xuan och kollegor tyder på att enskilda alkoholpolitiska åtgärder kan minska både självmordstalen och antalet självmord där alkohol är inblandat. De åtgärder som studerats är pris och beskattning, åldersgränser, försäljningstäthet samt promillegränser och nolltolerans vid bilkörning (se tabellen nedan). Resultaten tyder också på att en mer restriktiv nationell alkoholpolitik, med t.ex. marknadsregleringar, ledde till minskade självmordstal medan andelen självmord ökade med en liberalisering av alkoholpolitiken, med t.ex. privatisering av återförsäljare. Författarna framhåller dock att det behövs mer kunskap om hur alkoholpolitiska åtgärder påverkar

alkoholrelaterade självmord och om samspelet mellan olika bestämningsfaktorer för självmord.

BAKGRUND OCH METOD

Riskkonsumtion av alkohol och berusning ökar risken för självmord. Det är också välkänt att alkoholpolitiska åtgärder påverkar alkoholkonsumtionen. I denna översikt undersökte Xuan och kollegor om alkoholpolitiska åtgärder även påverkar självmordstalen. Forskarna sökte i tre databaser efter studier om alkoholpolitiska åtgärder och självmord som publicerades mellan 1999 och 2014. Totalt identifierades 347 studier, varav 17 uppfyllde kraven på kvalitet och relevans. Av dessa studier var 10 studier från USA och 5 från Östeuropa, 1 från Schweiz och 1 från Kanada. Enbart studier som använt självmord eller alkoholrelaterat självmord som utfallsmått inkluderades. Författarna betonar att studierna har begränsningar; exempelvis har forskarna inte kontrollerat för effekten av olika åtgärder som genomförts samtidigt.

Alkoholpolitiska åtgärder och effekt på självmord

Typ av alkoholpolitisk åtgärd	Beskrivning	Antal studier (totalt i översikten)	Antal studier som tyder på positiv effekt*
Pris och beskattning	Alkoholpunktskatt	4	2
Åldersgränser	21 år för inköp	3	3
Försäljningstäthet	Antalet försäljningsställen för alkohol inom ett visst område	4	4
Nolltolerans och promillegräns	Nolltolerans för unga som inte får dricka alkohol, och promillegräns för övriga vid bilkörning	3	2
Åtstramning av alkoholpolitiken	Reglering av marknaden genom t.ex. försäljningstak eller avgifter	5	4
Liberalisering av alkoholpolitiken	Privatisering av återförsäljare	2	0

*Det vill säga färre antal självmord

MÅLGRUPP Det här bladet riktar sig till politiker och beslutsfattare och andra som arbetar med självmordsprevention eller alkoholfrågor, exempelvis ANDT-samordnare.

REFERENS Xuan Z, Naimi TS, Kaplan MS, Bagge CL, Few LR, Maisto S, et al. Alcohol policies and suicide: A review of the literature. *Alcohol Clin Exp Res*, 2016;40(10):2043-2055.